

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Leden van de raad

Datum 18 februari 2021

Behandeld door Tessa Hilgers

Bijlage(n) -

Onderwerp Onderzoek naar behoud van bomen bij kademuurvernieuwing

Geachte leden van de raad,

Eind vorig jaar is in een raadsbrief (*voortgangsbrief Programma Bruggen en Kademuren 17 december 2020*) aan u toegezegd de mogelijkheden te onderzoeken voor het behoud van monumentale bomen bij kademuurvernieuwingsprojecten. In de technische sessie van 26 januari jl. bent u geïnformeerd over de verkenning. In deze brief informeer ik u over de voortgang en de eerste uitkomsten.

Het vigerende Amsterdamse bomenbeleid is uitgangspunt

Bij boombehoud richten we ons op de zogenoemde "*beschermwaardige houtopstanden*" conform de gemeentelijke Bomenverordening 2014. Dit zijn bomen met een monumentale status of bomen met natuur- of cultuurhistorische meerwaarde (hierna: monumentale bomen). Voor deze bomen streven we naar behoud, maar kap kan noodzakelijk zijn vanwege bijvoorbeeld gezondheid of veiligheid. Dit staat los van de kademuurvernieuwing. Belangrijk onderdeel van de bomenverordening is dat een onafhankelijke commissie toetst of aan de voorwaarden voor een kapvergunning wordt voldaan. Tevens geldt een herplantplicht.

Bij kademuurvernieuwing streven we naar het behoud van monumentale bomen, maar ook hier kan kap onvermijdelijk zijn. Bij het nemen van veiligheidsmaatregelen bijvoorbeeld, omdat het gewicht van de boom een veiligheidsrisico is voor de kade of omdat de boom de werkzaamheden niet aankan. Als kap noodzakelijk is, dan kijken we naar de termijn waarop, rekening houdend met de risico's en urgentie.

Onderscheid in aanpak bij korte, middellange en lange termijn

In onze bomenaanpak staat veiligheid altijd voorop. We verwachten dat de mogelijkheden voor boombehoud met de jaren zullen toenemen, maar op dit moment hebben we geen technieken tot onze beschikking die boombehoud op grotere schaal mogelijk maken. Maar ook dan zullen op sommige plekken monumentale bomen staan waar geen oplossing voor beschikbaar is en vernieuwing van de kade niet is uit te stellen vanwege de technische staat. Het is geen realistisch

uitgangspunt dat alle bomen behouden kunnen blijven. We maken voor de aanpak onderscheid tussen projecten op de korte, middellange en lange termijn.

- Projecten die op korte termijn staan gepland (2021 – ca. 2023): de planning van de projecten is jaren geleden tot stand gekomen, waarbij gekeken is naar de technische staat (veiligheid) en de bereikbaarheid. We kijken nu opnieuw naar deze projecten en brengen alle belangen en de consequenties in beeld. Waar mogelijk zoeken we met maatwerk naar integrale oplossingen voor boombehoud, waarbij we kosten en baten tegen elkaar afwegen. Waar maatwerk niet mogelijk is, maken we een keuze tussen doorgaan of uitstel. Dat hangt af van de technische staat, de bereikbaarheid en de kans dat toekomstige innovaties hier verschil kunnen maken. Daarnaast toetsen we de innovaties in pilots op haalbaarheid en opschaalbaarheid. We trekken hierin samen op met belanghebbenden en een brede groep van experts.
- Projecten die op de middellange termijn worden gepland (ca. 2024 – ca. 2026): voor deze uitvoeringsperiode maken we in de programmering de aanwezigheid van monumentale bomen een expliciet onderdeel van het besluit. Als de veiligheid het toestaat, leggen we de nadruk in deze jaren op kades met minder monumentale bomen. Tevens kunnen we tegen die tijd de bewezen succesvolle innovaties al wat breder toepassen.
- Projecten die op lange termijn worden gepland (na 2026): naar verwachting zijn we op lange termijn in staat om innovatieve methoden op te schalen, zodat we meer (monumentale) bomen kunnen behouden. Daarnaast kunnen we waarschijnlijk met andere methodes de levensduur van oude kades verlengen, waarmee de impact op de monumentale bomen beperkt is.

Projecten op de korte termijn: vier projecten gaan in uitvoering, waarbij veertien bomen worden gekapt en zes bomen worden verplant.

Bij de eerste vijf kilometer kade die nu worden voorbereid voor uitvoering in de periode tot en met 2025, staan zeven projecten geprogrammeerd om het komend half jaar met de voorbereiding van de uitvoering te starten. Het graven van proefsleuven voor nader onderzoek naar onder andere de dikte van de kademuren en de loop van kabels en leidingen, en het verplaatsen of kappen van bomen zijn onderdeel van die voorbereidingen. Dit betreft de Herengracht (tussen de Brouwersgracht en de Blauwburgwal), de Jacob Catskade, het Singel, de Nieuwe Herengracht (twee rakken), de Geldersekade, de Leliegracht en de De Ruijterkade. Deze projecten zijn als volgt gecategoriseerd:

1. **Groen:** projecten die zonder bezwaar door kunnen gaan. Dit zijn projecten waar geen monumentale bomen staan of verplanten mogelijk is, en er geen bezwaar tegen kap is vanuit de omgeving.
Dit betreft de Herengracht (kade tussen de Brouwersgracht en de Blauwburgwal), de Jacob Catskade (ter hoogte van huisnummer 2 tot en met 88), de Nieuwe Herengracht (ter hoogte van huisnummers 181 tot 263) en de De Ruijterkade. Bij deze kades worden geen monumentale bomen gekapt. Bij de Herengracht worden veertien bomen gekapt en vier verplant. Bij de Jacob Catskade staan 14 bomen, waaronder 3 monumentale bomen. De afweging tot kap van de monumentale bomen wordt nogmaals getoetst en in afwachting van deze resultaten uitgesteld. Wel worden twee bomen verplant. De werkzaamheden starten over enkele weken.

2. **Oranje:** projecten met monumentale bomen, waarbij nader onderzoek onder en boven water nodig is naar de staat van de kade en bomen, en mogelijkheden voor maatwerk. Er wordt tijd genomen voor een zorgvuldige toets. De voorbereidende werkzaamheden worden wel voortgezet, om zo eventuele vertraging in de planning en het oplopen van kosten te beperken. Er worden geen werkzaamheden uitgevoerd die mogelijk negatieve gevolgen kunnen hebben voor de monumentale bomen.
Het gaat hier om projecten aan de Nieuwe Herengracht (ter hoogte van huisnummers 73 tot 151), het Singel (ter hoogte van huisnummers 280 – 346) en de Geldersekaade (ter hoogte van huisnummers 94-128 en 95-107). Dit zijn projecten waarbij bijvoorbeeld nog geen onherroepelijke kapvergunning is verleend of waar er wellicht nog ruimte is voor maatwerk.
3. **Rood:** projecten waar vanwege de aanwezigheid van monumentale bomen en gebrek aan mogelijkheden tot maatwerk binnen de huidige beschikbare technieken wordt voorgesteld de vernieuwing uit te stellen, mits de technische staat dat toestaat. Dit betreft het project aan de Leliegracht (ter hoogte van huisnummers 2 tot 34, 15 tot 27, 35 tot 39 en 38 tot 50). De voorbereidende werkzaamheden worden voor nu stopgezet. In overleg met bewoners onderzoeken we alternatieven, bijvoorbeeld levensduurverlengende technieken en andere vormen van maatwerk, waarbij we alert zijn op technieken die elders worden toegepast. Het organiseren van een conferentie met experts en belanghebbenden is hier onderdeel van.

Voor de overige projecten op de korte termijn loopt de verkenning nog. In de tweede Voortgangsrapportage van het programma Bruggen en Kademuuren, die u eind maart 2021 ontvangt, wordt u hierover geïnformeerd en besteden we meer aandacht aan de technieken rondom het behouden van bomen en kademuurvernieuwing.

Ik vertrouw erop dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam,

Egbert J. de Vries
Wethouder Verkeer en Vervoer, Water en Luchtkwaliteit